

TÜRKİYE'DE MİLLİ BİR OKUMA KAMPANYASI: 100 TEMEL ESER¹

Ali Fuat ARICI

Türkçe Eğitimi Bölümü

Eğitim Fakültesi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye

(çev. Hayrullah KAHYA²)

ÖZET

Bu çalışmanın amacı "100 Temel Eser" adlı Türkiye'deki milli bir okuma kampanyasının etkilerini değerlendirmektir. Katılımcılar, Türkiye'nin Kütahya ilindeki üç liseden gönüllülük esasına göre alınmış 209 kız ve 115 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Bilgi toplama aracı, öğrencilerin "100 Temel Eser" kampanyası hakkındaki algılarını belirleyen kendi kendini değerlendirme anketidir. Sonuçlar öğrencilerin çoğunun kampanyadan haberdar olduğunu göstermektedir. Ancak öğrencilerin hiçbiri kampanyada listelenen kitapların tamamını okumamıştır. Bu çalışmada toplanan bilgiler, başka ulusal okuma kampanyalarının geniş katılımı olarak nasıl uygulanabileceği ve öğrencilerin okuma tutumlarını geliştirmek bakımından tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Okuma kampanyası, lise öğrencileri, Türkiye.

Giriş

Öğrencileri, okumak ve hayatlarını mutlu bir şekilde geçirmek için eğitmek, bir ülkenin eğitim sisteminin temel amaçları arasındadır. Ancak Türkiye'nin de dahil olduğu birçok ülkede ne kadar istenirse istensin öğrenciler bu alışkanlığa henüz özendirilememiştir. Bu nedenle bu tür ülkelerde bireylere bu alışkanlığı aşılama amacıyla çeşitli faaliyetler ve kampanyalar uygulanmaktadır. Bunlar arasında en çok bilinenlerinden bazıları İngiltere'deki *Read On* ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki *Get Caught Reading* adlı kampanyalardır.

¹ Makalenin orijinal künyesi şu şekildedir: Ali Fuat Arıcı, "A National Reading Campaign in Turkey: 100 Basic Literary Works", *World Applied Sciences Journal*, 3 (2): 162-167, 2008.

² Müellifine makalesinin çevirisini yapmama müsaade ettiği için çok teşekkür ediyorum (H.K.).

ÖSS, LGS gibi bazı ulusal sınavlar ile özellikle PIRLS 2001 adlı uluslararası bir rapor, son zamanlarda Türkiye'deki okuma alışkanlığındaki korkutucu başarısızlığı göstermiştir. Bu göstergeler nedeniyle Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) nihayet gerekli adımları atmaya başlamış ve böylelikle 2004'te lise, 2006'da ise ilköğretim okulu öğrencileri için ulusal okuma kampanyaları başlatmaya karar vermiştir.

2004-2005 eğitim döneminin başında MEB, bir genelge yayımlamıştır ve onu Türkiye'deki tüm liselere göndermiştir. Bu genelgede 100 temel eserin, birçok resmi olmayan organizasyonun, gazetecilerin ve çeşitli sosyal ve akademik çevrelerin katkıları ile bakanlık tarafından Türk ve dünya edebiyatından derlendiği ve bu kitapların, öğretmenler tarafından öğrencilere okullarda okutulacağı ifade edilmiştir.

Bu genelgede ayrıca bu kitapların çoğunu okuyan öğrencilerin ödüllendirileceği ve paneller, tartışmalar ve dramalar gibi çeşitli yollarla bu kitapların öğrencilere tanıtımının yapılacağı bildirilmiştir. Bu bağlamda okul kütüphanelerinin gözden geçirileceği ve buraların öğrencilerin gitmekten hoşlanacağı en güzel mekanlar hâline dönüştürüleceği de vurgulanmıştır.

MEB halihazırda elde bulunan kitapları ve bu kitapların listesini okullara göndermeye başlamıştır, basımı tükenmiş olan kitapların kısa süre içinde basılacağını ve okullara dağıtılacağını da vaat etmiştir.

Bu çalışmada "100 Temel Eser" olarak adlandırılan Türkiye'deki ulusal okuma kampanyasının etkileri incelenecektir. Çalışmada ayrıca Türk lise öğrencilerinin "100 Temel Eser Kampanyası"ndaki kitapların herhangi birini okuyup okumadıkları, okuduklarının kapsamının ne olduğu, hangilerinden hoşlandıkları, çoğunlukla hangi yazarları sevdikleri ve lise öğrencilerinin eğilimi ile onların cinsiyetleri arasındaki ilişki araştırılacaktır.

Teorik yapı

Mullis ve arkadaşları tarafından hazırlanan PIRLS 2001 Uluslararası Rapor 35 ülkeyi kapsar ve okuma alışkanlığı ile ilgili bu ülkelerin çeşitli özelliklerini ortaya koyar [1]. Bu raporda ortalama okuma başarısı 500 olarak tanımlanmıştır ve İsveç 561 puanla birinci iken Türkiye 449 ortalama ile listede 28. olarak aşağılardadır. Raporun diğer bölümlerinde Türkiye yine ortalamanın altındadır. Üstelik konu ile ilgili diğer araştırmalarda da [2-7] Türkiye'deki okuma alışkanlığı hakkında benzer bulgular kaydedilmiştir.

Öğrencilerin okuma alışkanlıklarını geliştirmek için MEB, 19 Ağustos 2004'te ülke genelinde lise öğrencilerine yönelik "100 Temel Eser" okuma kampanyasını

başlatmıştır. Bakanlık ayrıca konu ile ilgili bir genelge yayımlamış ve ülke genelindeki bütün liselere onu göndermiştir. Bu genelgede bakanlık, okul yönetimlerinden ve öğretmenlerden öğrencilerini bu kitapları okumaları için teşvik etmelerini istemiştir. Kitapların 73'ü Türk edebiyatının en seçkin eserlerinden seçilmiştir. Diğerleri ise Beydeba ve Socrates'ten Balzac ve Dickens'a; Dostoyevsky ve Tolstoy'dan Hemingway ve Steinbeck'a kadar uzanan dünya edebiyatının en ünlü klâsikleridir. Genelgenin içeriği aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 10. maddesine göre MEB'e Türkçeyi korumak için önlemler alma sorumluluğu verilmiştir. Bakanlık bu sorumluluk uyarınca bu kampanyayı başlattığını ifade etmiştir. Bakanlık bu kampanyanın temel amacını, okuma alışkanlıklarını kazanmaları için öğrencilere olanak sağlamak olarak tanımlamıştır. Böylelikle Bakanlık analiz yapan, doğru ve açık konuşan, daha iyi kavrayan, yorumlamaktan korkmayan, sentez ve tartışma yapan, analitik düşünen, doğrunun sadece bir noktadan değil çeşitli açılardan elde edilebildiğini anlayan, güzellik ve estetik algısı gelişmiş, entellektüel ve güvenilir, milli ve manevi değerleri önemseyen öğrencilerin sayısını artırmayı amaçlamıştır.

Genelgede Bakanlık, ayrıca insanların farklı kapasitelerde doğmuş olmalarına rağmen bu yeteneklerin hiçbir zaman kendiliğinden değil, onların yaşına ve yaratılışına uygun yüksek edebi metinlerle temas etmeleri sonucunda ortaya çıkabileceğini belirtmiştir. Genelgede dilin gelişimi ve korunmasının bireylerin tüm hayatları boyunca okumayı sürdürmeleri durumunda mümkün olabileceğine de işaret edilmiştir.

Bundan başka genelgede, öğretmenlerin kılavuzluğundaki okuma faaliyetleri sayesinde okumayı seven zengin kültürel altyapıya sahip bir toplumun oluşturulacağı da vurgulanmıştır. Bu yüzden lise öğrencilerinin okuması için Türk ve dünya edebiyatından seçilen yüz eser, resmi olmayan organizasyonlar, gazeteciler ile çeşitli sosyal ve akademik çevrelerin katkılarıyla belirlenmiştir.

Genelgede, son olarak, aynı eserleri okumuş, o çalışma iradesindeki duyguların ve düşüncelerin zenginliğini farkedip özümsemiş olan bireylerden oluşan bir toplumun daha anlayışlı, paylaşımcı, entellektüel, bağımsız ve demokratik düşünme yeteneği kazanmış olan bireylere sahip olduğu vurgulanmıştır.

Genelgede öğretmenlerin rehberliği altında bu yüz eser vasıtasıyla öğrencilerin sadece yeteneklerini geliştirmeyeceğine, aynı zamanda kelime hazinelerini de artıracaklarına ve böylece dillerini doğru ve akıcı bir şekilde kullanacaklarına da dikkat çekilmiştir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Katılımcılar

Katılımcılar Türkiye'nin Kütahya ilindeki üç liseden gönüllülük esasına göre katılan üç yüz yirmi dört (209 kız, 115 erkek) öğrenciden oluşmuştur.

Araçlar

Ölçme aracı, öğrencilerin "100 Temel Eser" kampanyası hakkındaki algılarını ortaya çıkarmak için düzenlenmiştir. Veri toplama aracı, okuma eğitimi ile ilgilenen 3 uzmana verilmiştir. Aracın verildiği her bir uzmandan formu cevap ve içeriği bakımından incelemeleri talep edilmiştir. Onlardan ayrıca gözden geçirilmesi gereken noktaları belirtmeleri istenmiştir. Katılımcılara cevaplarıyla birlikte 10 sorunun tamamı sunulmuştur. Okul yöneticilerinden alınan izinle araştırmacı tarafından araçlar, ders süresi boyunca öğrencilere uygulanmıştır. Veri toplama süreci boyunca çalışmanın amacı bütün katılımcılara açıklanmıştır.

EK 1

Bu ankete katıldığınız için teşekkür ederiz. Bu tablo, sizin "100 Temel Eser"e ilişkin algınız hakkında bilgi sahibi olunmak için düzenlenmiştir.

Cinsiyet: () Kız () Erkek

1. Eğitim Bakanlığının önerdiği "100 Temel Eser"i biliyor musunuz?

Evet () Biraz () Hayır ()

Not: Eğer "Hayır"ı işaretlerseniz 10. soruya atlayabilirsiniz.

2. "100 Temel Eseri" ilk olarak kimden duydunuz?

Öğretmen () Arkadaş () Aile ()

Medya (TV, gazete vb.) () Diğer ()

3. "100 Temel Eseri" okumak, okumanıza olumlu bir katkıda bulundu mu?

Evet () Biraz () Hayır ()

4. Şimdiye kadar 100 temel eserin kaçını okudunuz?

Hiçbirini () 1-10 arası () 11-20 arası ()

21-33 arası () 34-50 arası () 51-70 arası ()

71-90 arası () Hepsini ()

5. 100 temel eserin en çok hangisini beğendiniz?

6. Okumuş olduğunuz 100 temel eserin yazarları arasında en çok hangisini beğendiniz?

7. Başka hangi kitap veya kitapların 100 Temel Eser arasında yer almasını önerirsiniz?

8. Okumuş olduğunuz "100 Temel Eser" listesindeki kitapları çoğunlukla kimden veya nereden temin ettiniz? Lütfen sıralayınız.

Satın alma ()

Öğretmenler ()

Arkadaşlar ()

Okul ve sınıf kütüphanesinden ()

Halk kütüphanesinden ()

Diğer ()

9. Şimdiye kadar yaklaşık kaç kitap okudunuz?

Hiç ()

10'dan az ()

11-20 arası ()

21-50 arası ()

51-100 arası ()

10. Okumuş olduğunuz kitap sayısından memnun musunuz?

Evet ()

Biraz ()

Hayır ()

Veri analizi

Veriler, Windows ortamında çalışan Sosyal Bilimler İçin İstatiksel Paketler (SPSS) 11.5 versiyonu kullanılarak analiz edilmiştir. Frekanslar ve yüzdeler, katılımcıların demografik/sosyal çevrelerinin yanı sıra ankette verdikleri cevapları tanımlamak için de kullanılmıştır. Çıkarımsal istatistikler, kareli çift yönlü olasılık tablo analizi dahil edilerek tespit edilmiştir. Anlamsız sonuçları engellemek için küçük, orta ve geniş etkileri temsil eden 0.10, 0.30, ve 0.50 değerindeki bir istatistik olan *Cramer's V* kullanılmıştır [8].

SONUÇ VE TARTIŞMA

Kampanya ile ilgili bulgular

Lise öğrencilerine Bakanlık tarafından yüz temel eser ile ilgili bilgi verilip verilmediği sorulduğunda öğrencilerin % 66.8'i "Evet", % 22.8'i "Biraz", % 10.2'i ise "Hayır" cevabını vermişlerdir. Sonuç olarak öğrencilerin % 90'ı kampanya hakkında bilgilendirilmiştir. Böyle bir kampanya hakkında bilgilendirilen öğrencilerin çoğu onların okuma motivasyonunu artırmak için önemli bir başlangıç olarak görülebilir. Kampanya hakkında bilgilenen öğrenciler bu bilgilerini % 64.0 oranında öğretmenlerine, % 12.0 oranında medyaya, % 6.2 oranında ise arkadaşlarına borçludur. Bakanlığın bu sorumluluğu ilk olarak okul idaresine ve öğretmenlere yüklemesine rağmen çok küçük de olsa (% 12.0) medyanın katkısı pozitif bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

TÜRKİYE'DE MİLLİ BİR OKUMA KAMPANYASI: 100 TEMEL ESER

Öğrencilere bu kampanyanın olumlu bir etkiye sahip olup olmadığı sorulduğunda öğrencilerin % 86.8'i şu oranlarda geri dönüş yapmıştır: % 25.5'i "Evet", % 37.8'i "Biraz", % 23.4'ü "Hayır". Sonuç olarak öğrencilerin üçte biri kampanya hakkında olumlu görüşlere sahiptir. Kampanyanın temel hedefi olarak görülen bu durum, bu kitaplar kanalıyla öğrencilerin okuma alışkanlıklarını artırabilmesi olarak değerlendirilebilir. Başka deyişle, tam anlamıyla olmasa da, bu kampanyanın arzu edilen etkilerin başarısına katkı sağladığı söylenebilir.

Yüz kitap içinde hiç birini okumayan öğrencilerin oranı % 12.9, 1-10 arası kitap okuyan öğrencilerin oranı % 60.0, 11-20 arası kitap okuyan öğrencilerin oran % 9.5 ve yirmiden fazla kitap okuyan öğrencilerin oranı ise % 5.1 iken bütün kitapları okuyan hiçbir öğrenci yoktur. Bu sonuçlar göz önüne alındığında öğrencilerin genel olarak okuma konusunda beklenen düzeyi yakalayamadıkları söylenebilir. Ancak az sayıda olmasına rağmen gençlerin bazı kitapları sadece bu kampanya sayesinde okumuş olması olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Bu durum - öğrencilerin birkaç kitap okumaları durumu - okul idaresi, öğretmen ve öğrencilerin tutumlarından dolayı olabilir.

Kitapların nereden veya kimden sağlandığı konusunda öğrencilerin % 22.8'i kitapları satın aldığını, % 20.6'sı arkadaşlarından, % 19.1'i sınıf veya okul kütüphanesinden, % 6.5'i öğretmenlerinden, % 6.5'i halk kütüphanesinden, % 5.8'i ise başka kaynaklardan (komşular vb.) aldıklarını ifade etmiştir. Önceki soruda geçen okumama durumu, okul veya sınıf kütüphanelerinin bu eserlerle iyice donatılmadıklarından kaynaklanmış olmalıdır.

Tablo 1: Öğrencilerin en sevdikleri eserlerin sıralama sonuçları

En sevilen yazarlar	Frekans	%
Reşat Nuri Günteki	57	21.4
Peyami Safa	18	6.7
Ömer Seyfettin	15	5.6
Yakup Kadri Karaosmanoğlu	13	4.8
Victor-Marie Hugo	10	3.7
Toplam	99	42.2

Tablo 1'de görüldüğü üzere 100 temel eser arasında en çok hangisini sevdikleri sorulduğunda öğrenciler, en çok sevdikleri eserin 1920'lerde yazılmış ve şimdiye kadar birkaç kez filme çevrilmiş olan Türk romancı Reşat Nuri Güntekin'in "Çalıkuşu" olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de gerçekleştirilen diğer çalışmalarda da [2, 9] bu

kitap, en sevilen kitap olarak değerlendirilmiştir. Bu eser, Türk edebiyatında en çok göze çarpan romanlardan biri olarak değerlendirilir. Listede sıralanan ikinci kitap, Türk romancı ve fıkra yazarı Peyami Safa tarafından 1930'da yazılan "9. Hariciye Koğuşu"dur. Bu kitap Türk edebiyatında o zamana kadar yazılmış en iyi "hasta, hastalık, hastane" romanı olarak değerlendirilir. Listedeki en çok sevilen kitaplardan biri de 1932'de basılan ve bir "köy romanı" olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban"ıdır.

Dünya klâsiklerinden lise öğrencilerinin en çok sevdiği iki kitap ise sırasıyla Victor Hugo'nun "Sefiller" (Les Misérables) ve Rus Dostoyevsky'nin "Suç ve Ceza" (Crime and Punishment)'sıdır.

Tablo 2: Öğrencilerin en sevdikleri yazarların sıralama sonuçları

En sevilen eserler	Frekans	%
Çalığışu	45	17.0
9. Hariciye Koğuşu	17	6.4
Sefiller	14	5.3
Yaban	12	4.5
Suç ve Ceza	10	3.7
Toplam	98	36.9

Öğrencilere okudukları kitaplar arasında hangi yazarları en çok beğendikleri sorulduğunda onların verdikleri cevaplar Tablo 2'de gösterildiği gibidir.

En çok beğenilen kitaplar ve yazarlar göz önüne alındığında bunların genellikle birbiriyle örtüştüğü görülmektedir. Yani kimin kitabı en çok beğeniliyorsa en beğenilen yazarın da o olduğu söylenmektedir. "Çalığışu" yazarı, 1896-1956 arasında yaşayan ve romanlardan başka hikâyeler ve oyunlar yazan Reşat Nuri Güntekin, bütün öğrencilerin en beğendiği yazar olmuştur.

Peyami Safa (1899-1963), listedeki ikinci en çok sevilen yazar, edebiyatçı bir ailede dünyaya gelmiştir. Türk Edebiyatında ilk Nobel Edebiyat Ödüllü romancı Orhan Pamuk da, Peyami Safa'nın "Fatih-Harbiye" romanında anlatılan Doğu-Batı çatışmasına atıfta bulunarak yaşadığı şehir olan İstanbul'un hüznü ruhunu takip ederken kültürlerin erimesi ve çatışmasının yeni sembollerini bulması dolayısıyla bu ödüle layık görülmüştür.

Türk edebiyatının ilk önemli hikâye yazarı olarak görülen Ömer Seyfettin (1884-1920), sıralamada üçüncüdür. Ömer Seyfettin, çocuklar arasında en çok sevilen hikâye yazarıdır [9] ve gençler ve yetişkinler tarafından da okunur.

TÜRKİYE'DE MİLLİ BİR OKUMA KAMPANYASI: 100 TEMEL ESER

Lise öğrencileri tarafından sevilen yazarlardan biri de roman, hikaye ve anı yazarı Yakup Kadri Karaosmanoğlu (1889-1974)'dur. Bu yazar, Atatürk'ün muhabiri olarak da çalışmıştır.

Öğrencilerin en çok sevdiği yazarlar sıralamasının beşinci sırasında yer alan Fransız Victor-Marie Hugo (1802-1885), dünya edebiyatında Türk gençlerinin en çok sevdiği yazarlardan biridir. Bu sevginin sebebi, ünlü roman "Sefiller"e atfedilebilir.

Tablo 3: Öğrencilerin listeye dahil etmek istedikleri eserlerin sonuçları

Dahil edilmesi için teklif edilenler	Frekans	%
Şu Çılgın Türkler	13	18.5
Metal Fırtına	10	14.2
Yaprak Dökümü	7	10.0
Toplam	30	42.7

"Hangi kitap veya kitapların '100 Temel Eser'e dahil edilmesini tercih edersiniz?" sorusuna öğrencilerin katılımı oldukça düşüktür (araştırmadaki 325 öğrencinin 70'i). Bu durum, genel olarak, öğrencilerin 100 temel eser listesini beğenmiş oldukları şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca bu durum için başka bir açıklama olarak, öğrencilerin tavsiye etmek için yeterince kitap bilgisine sahip olmamaları gösterilebilir. Gençlerin cevapları incelendiğinde onların 40 farklı kitabın adını verdikleri görülmektedir. Bu kitapların listesi Tablo 3'te verilmiştir.

Tablodaki ilk sırada 2005 Nisan'ında basılan Turgut Özakman'ın "Şu Çılgın Türkler" romanı yer almaktadır. 2006'da 274. baskısını yaparak Türkiye şartlarında büyük bir satış rakamına sahip olan bu kitap, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ve kurucusu Atatürk hakkındadır.

İkinci sırada genç yazarlardan Burak Turna ve Orkun Uçar tarafından yazılan "Metal Fırtına" yer almaktadır. Bu kitap Kuzey Irak'tan dolayı Türkiye ile ABD arasındaki muhtemel bir savaşı konu edinmektedir. "Şu Çılgın Türkler" gibi, "Metal Fırtına" (ilk baskısı 2004) da Türkiye'de çok fazla bahsedilen bir kitap olmuştur. Onun bu cazibesinin bir sonucu olarak kitabın ikinci ve üçüncü serileri de yayımlanmıştır. Ayrıca bu iki kitabın Türkiye'de son zamanlarda artan milliyetçilik üzerinde etkisi olduğu düşünülebilir.

Lise öğrencilerinin üzerinde ortak görüşe vardığı diğer bir kitap - yukarıda bahsedildiği gibi - listedeki en sevilen kitap olan "Çalığışu"nun yazarı Reşat Nuri Güntekin'in "Yaprak Dökümü"dür. Bu kitap ilk olarak 1939'da roman şeklinde basılıp

sonra 1971’de piyes olarak tekrar yayımlanmış ve son olarak 2006’da televizyon dizisi olmuştur. Öğrencilerin bu kitabı seçmelerinin sebebi, bu dizinin araştırmanın yapıldığı süreçte hâlâ yayınlanmakta olmasından kaynaklanabilir.

Okunan kitap sayıları ile ilgili bulgular

Lise öğrencilerinin “Şu ana kadar okuduğunuz kitap sayısı yaklaşık kaçtır?” soruna verdikleri cevaplar şu şekildedir:

Tamamını (100) okuyan % 20.0, 51-100 arası okuyan % 23.1, 21-50 arası okuyan % 23.4, 11-20 arası okuyan % 20.3, 10’dan az okuyan % 11.7.

Çoğunluğu 15-18 yaş arasındaki yaklaşık 12 yıldan beri eğitim görmekte olan bu yaş grubu için iyi okuyucular olmayı sürdürmek amacıyla yüzden fazla kitap okumuş olmak gerekirdi. Ancak yukarıdaki sonuçlar, öğrencilerin sadece beşte birinin bu amacı başarmış olduklarını göstermektedir. Türk öğrencilerin bu olumsuz durumu başka araştırmalarda da ortaya konmuştur [1, 2].

Son olarak, bir üstte yer alan önceki soruyu tamamlayacak şekilde “Şimdiye kadar okumuş olduğunuz kitapların sayısını yeterli buluyor musunuz?” biçiminde başka bir soruya verilen cevaplar şu şekildedir:

% 8.3 “Evet”, % 36.3 “Biraz”, % 48.6 “Hayır”.

Bu rakamlar da öğrencilerin okuduklarını yeterli bulmadıkları gerçeğini kabullendiklerini kanıtlamaktadır. Benzer bir sonuç İngiltere’de kaydedilmiştir [10].

Cinsiyet farkları

Cinsiyete bağlı olarak anketteki maddelere ilişkin istatistiksel bir farklılığın olup olmadığını saptamak için yapılan analizin bir sonucu olarak önemli bir farklılık, sadece ilk soruya verilen cevaplarda bulunmuştur (bk. Tablo 4).

Tablo 4: Kız ve erkek lise öğrencilerinin kampanyadan haberdar olmalarına ilişkin kıkareli çift yönlü olasılık tablo analiz sonuçları

Kampanyadan haberdar olma	Kız		Erkek		X ²	F	Cramer’s V
	Frekeans	%	Frekans	%			
Evet	139	66.5	78	67.8	11.08	.004	.18
Biraz	56	6.8	18	5.7			
Hayır	14	6.7	19	16.5			
Toplam	209	100	115	100			

Tablo 4'te görüldüğü üzere kızlar ve erkekler arasında istatistiksel olarak önemli bir farklılık, 100 temel eser hakkında bilgilendirilmiş olma sürecinde bulunmuştur. Farklılık analiz edildiğinde erkeklerin çoğunun "Hayır" seçeneğinde daha çok bir araya gelmeleri, kızların okuma konusunda erkeklerden daha fazla ilgili olduğunun bir belirtisi olarak düşünülebilir. Başka araştırmalarda da benzer sonuçlar [1-3, 6, 9-17] görülebilir. Ancak cinsiyetler arasında diğer dokuz soruda kızlar ve erkekler arasında önemli bir fark olmaması, kızların ve erkeklerin okumada benzer alışkanlıklara sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Son düşünceler

Eğitimde en önemli ve temel becerinin okuma olduğu düşünülmektedir. Bu yüzden öğrenciler, anaokulundan itibaren ilk önce kitaplarla tanıştırmalı ve okuma deneyimi hem hoş giden hem de bağımlılık yapan bir olgu olmalıdır. Ancak dünyanın her tarafındaki öğrencilerin okuma becerileri, ilgileri, alışkanlıkları, eğilimleri ve motivasyonları hakkında yapılan araştırmaların birçoğu [2-5, 7, 13, 14, 16, 18, 19, 21-29] öğrencilerin bu okuma yetenekleri ile donanmamış olduklarını göstermektedir. Yine de, bu çalışmada görüldüğü gibi, geniş katılımlı ulusal okuma kampanyaları, onların okuma tutumlarını geliştirebilir. Ancak bu tür kampanyaların başarısı önemli ölçüde kampanyayı yürütenlerin gönüllülüklerine ve şevklerine bağlıdır. Ebeveynler, öğretmenler, okul idarecileri ve medya bu okuma kampanyasını daha çok desteklerse kampanyanın daha başarılı olabileceği beklenir. Ayrıca bu tür kampanyalarda yapılabilecek başka bir şey, kampanyanın gündemde kalmaya devam etmesidir. Tüm dünya toplumları üzerindeki muazzam etkisi dikkate alınırsa televizyonun uygun bir düzeyde kullanılması, mükemmel bir kazanç olabilir. Örnek olarak 2006'da Türkiye'de izlenme rekorları kıran "Kurtlar Vadisi" adlı bir televizyon dizisinde aktörlerin birinin Adolf Hitler'in "Mein Kampf" (Benim Kavgam) kitabını okurken görülmesiyle bu kitap, sonraki günlerde birden bire Türkiye'de en çok satan kitap olmuştur.

KAYNAKLAR

- Mullis, I.V., M.O. Martin, E.J. Gonzales ve A.N. Kennedy, 2003. PIRLS 2001 international report. Boston: International Study Center.
- Çocuk Vakfı, 2006. Türkiye'nin okuma alışkanlığı karnesi. İstanbul: Çocuk Vakfı.
- Dökmen, Ü. 1994. Okuma becerisi, ilgisi ve alışkanlığı üzerine psiko-sosyal bir araştırma. İstanbul: MEB.
- Özçelebi, O.S. ve N.S. Cebeciöđlu, 1990. Okuma alışkanlığı ve Türkiye. İstanbul: Milliyet.
- Özen, F., 2001. Türkiye'de okuma alışkanlığı. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Saracođlu, A.S. N. Bozkurt ve O. Serin, 2003. Üniversite öğrencilerinin okuma ilgileri ve okuma alışkanlıklarını etkileyen faktörler. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 12: 148-157.
- Tosunođlu, M., 2000. Türkçe öğretiminde okuma alışkanlığı ve çocukların okuma eğilimleri. Türk Dili, 609:546-563.
- Green, S.B. ve N.J. Salkind, 2003. Using SPSS for windows and macintosh. Analyzing and Understanding Data. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Arıcı, A.F., 2005. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okuma durumları: Beceri-ilgi-alışkanlık-eğilim, Sosyal Bil. Ens. Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum, Türkiye: Atatürk Üniversitesi.
- Clark, C. ve A. Foster, 2005. Children's and young people' reading habits and preferences: The who, what, why, where and when. National Literacy Trust. Read On Reading Connects.
- Blackwood, C., S.S. Flowers, J.S. Rogers ve I.M. Staik, 1991. Pleasure reading by college students: Fact or fiction? Paper presented at the annual meeting of the Mid-South Educational Research Association Conference, Lexington, KY.
- Gambrell, L.b. R.M. Codling ve B.M. Palmer, 1996. Elementary students' motivation to read. Atina, GA: National Reading Center.
- Hopper, R., 2005. What are teenagers reading? Adolescent fiction reading habits and reading choices. Literacy, 39: 113-120.
- Hughes-Hassel, S. ve C. Lutz, 2006. What do you want to tell us about reading? Literature Surveys and Research, 4: 39-45.
- Marsh, H.W., 1989. Age and sex effects in multiple dimensions of self-concept: Preadolescence to early adulthood. J. Edu. Psychol., 81: 417-430.
- Millard, E., 2002. Boys and the backstuff in NATE Newsletter, 16, January.

- Tercanlioğlu, L., 2001. The nature of Turkish students' motivation for reading and its relation to their reading frequency. *The Reading Matrix*, 1: 1-33.
- Applegate, A.J. ve M.D. Applegate, 2004. The Peter Effect: Reading habits and attitudes of pre-service teachers. *The Reading Teacher*, 57: 554-563.
- Asselin, M., 2000. Confronting Assumptions: Pre-service teachers' belief about reading and literature. *Reading Psychol.*, 21: 31-55.
- Church, A., 2006. Your library goes virtual: Promoting reading and supporting research. *Library Media Connection*, 25: 10-13.
- Harris, J.A. ve R.E. Sipay, 1971. *Effective teaching of reading*. New York: David McKay Com. Inc.
- Jenkinson, A.J., 1946. *What do boys and girls read?* London: Methuen.
- Kamil, M.L., 2003. *Adolescents and literacy reading for the 21st century*, Washington: Aliance for Excellent Education.
- Krashen. S., 1993. *The power of reading*. Engle wood, CO: Libraries Unlimited.
- Paris, S.G., 2005. Reinterpreting the development of reading skills. *Reading Res. Quart.*, 40: 184-202.
- Sadoski, M., D.E. Norton, M. Rodreguez, W.D. Nichols ve J.P. Gerla, 1998. Preservice and inservice reading teachers' knowledge of literacy concepts and literacy analysis. *Reading Psikol.*, 19: 267-286.
- Srommen, L.T. ve F.M. Mates, 2004. Learning to love reading: Interviews with olders children and teens. *J. Adolescent and Adult Literacy*, 48: 188-200.
- Taylor, B., B. Frye ve G. Maruyama, 1990. Time spent reading and reading growth. *Am. Edu. Res. J.*, 27: 351-362.
- Whitehead, F., A.C. Capey ve W. Maddren, 1977. *Children and their books*. Basingtoke: Macmillan Education.